13 වාක්‍ය රචනය

අදහස් නිරවුල්ව හා නිවැරදිව ඉදිරිපත් කරමින් ලේඛන කාර්යයේ යෙදීමේ නිපුණතාව සංවර්ධනය කර ගැනීම උදෙසා මාතෘකානුකූලව රචනා ලිවීමේ ක්‍රියාකාරකම යොදා ගත හැකි ය. මෙහි ලා තර්කානුකූලව අදහස් ඉදිරිපත් කරමින් උචිත ලෙස කරුණු සංවිධානය කර ගනිමින් සිත් ගන්නා ශෛලියකින් වාක්‍ය රචනය ලිවීම මූලික වේ. එහි දී නිවැරදි වාක්‍ය රටා අනුගමනය, සුදුසු පරිදි විරාම ලකුණු යෙදීම, පද නිසි ලෙස ඇත් කර ලිවීම හා පැහැදිලි අත් අකුරු යන ශිල්පීය දක්ෂතා ද ප්‍රගුණ කළ යුතු වේ. මේ අනුව සලකා බැලීමේ දී වාක්‍ය රචනය නිපුණතා රැසක් සංවර්ධනය කෙරෙන ක්‍රියාකාරකමකි. අලුත් අලුත් දෑ නිපදවීමට අවැසි නිර්මාණාත්මක ගුණාංග සංවර්ධනය කර ගැනීම සඳහා වාක්‍ය රචනා ලිවීමේ ක්‍රියාකාරකම මනා පදනමක් වෙයි.

පහත ඉදිරිපත් කර ඇති වාක්‍ය රචනය කියවන්න.

සුන්දර හෝර්ටන් තැන්න

දෙස් විදෙස් සංචාරකයන් නිබඳව ම තමා වෙත කැඳවන හෝර්ටන් තැන්න මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 2000කට අධික උසකින් පිහිටි, අපේ රටේ උස ම තැනිතලා භූමිය යි. මේ නිසා ශීතලත්, මීදුමත් මෙහි මොහොතින් මොහොත උපදී. මේ දේශගුණික පරිසරයෙන් හැඩ වුණු පරිසර සම්පත් බොහෝ දැකුම්කලු වේ. **ඉමක් කොනක් නො පෙනෙන තැනිතලාව, ගත සිත පිනවන වටපිටාව, ලෝකාන්තය, බේකර්ස් ඇල්ල** හෝර්ටන් තැන්නේ පොහොසත් බවට සාධක වැනි ය.

හෝර්ටන් තැන්නේ තුරුලතා නිර්මාණය වී ඇත්තේ එහි නිබඳව ම පවත්නා සුළඟටත්, ශීතලටත් ඔරොත්තු දෙන ආකාරයට ය. ඒ නිසා ම තුරුලතාවල ඇත්තේ කුඩා පත්‍ර යි. මේ පත්‍ර ඝන බූවක් දරා සිටී. පත්‍ර මෙන් ම ඒවායේ කඳ ද ඝන පොත්තකින් සැරසී ඇත. එසේම තුරු අතු පතර එකිනෙක හා වෙළී ඇත්තේ චණ්ඩ මාරුතයට මුහුණ දීම සඳහා ය. මෙහි බොහෝ ශාක අඩි හය හතකට වඩා උස් ය. සෙසු ඒවා අඩි දෙක තුනකට වඩා උස නැත. මේ කුඩා වන බූටැවට ඔබ්බෙන් සීමාවක් නො පෙන්වන දුරකට විහිදුණු, නෙතට රසඳුනක් වැනි පැහැබර තණ බිමකි. ශ්‍රී ලංකාවට ම ආවේණික පැගිරිමාන තෘණ පඳුරු හා තුත්තිරි පවුලට නෑකම් කියන තණ පඳුරු මේ තණ පලස අරා වැජඹේ.

තැන්න මතින් ගලා බසින කුඩා දිය කඩිති හෝර්ටන් තැන්නේ මනහර දසුනකි. දිය කඩිති ගලා බසින ඉවුරු දෙපස බහුල ලෙස දිස් වන්නේ බෝවිටියා විශේෂ ය. අපූරු නිල් පැහැයකින් සුසැදි මේ බෝවිටියා මල් ඉතා කුඩා වේ. මල මෙන් ම බෝවිටියා පත්‍ර ද උඳුපියලි කොළ තරම් කුඩා ය. දිය සීරා ඇති තැන්වලින් පැන නැගුණු **කුඩලු** වර්ග, **බිගෝනියා** හා **කෝලියාස්** වර්ග ඉතා පැහැබර ය. නන් පැහැ ගත් පුංචි **කුඩලු** පුෂ්ප නෙත් සිත් පැහැර ගනියි. තැන්න පුරා දුවන පනින කුඩා දිය පහරවල **කෙකටිය** වර්ග, **දිය පාසි** වර්ග, **බෙරලිය** සහ **මීවන** විශේෂ රාශියක් ම දැක ගත හැකි ය. දැඩි ශීතල දිය රැඳුණ මේ කුඩා දිය පහරකින් දෙපා දෝවනය කර ගැනීමට ලැබීම භාග්‍යයකි. හෝර්ටන් තැන්නේ තැනින් තැන දිස් වන කොළ පැහැ උණ පඳුරු එහි නිබඳව ම හමා යන සුළං පහරින් අපූරු හඬක් නිකුත් කරන්නේ නිහැඬියාව සිඳ බිඳ ලීම සඳහා ය.

හෝර්ටන් තැන්න පුරා දුවන පනින සුනිල් දිය දහරත් නිරතුරු ඇද හැලෙන වර්ෂාවත් නිසා තැන්නේ තැනින් තැන කුඩා කුඩා පොකුණු නිර්මාණය වී තිබේ; මේවා තුළ ලතාවකට ඔබ මොබ පිහිනා යන '**ට්‍රවුට්**' නමැති මස්සු පොකුණ අසල මඳක් නෙත් රඳවා ගනිති. පොකුණු දියෙහි ඔවුන් දක්වන රැඟුම් සංචාරක ආකර්ෂණයට හේතු වෙයි. මේ කුඩා පොකුණු වට කර සිටින **මහ ගැට කොළ**, **වැටැස්ස** හා **කුඩා උණ** ශාක අපූරු සිතුවමක් මවා පායි.

හෝර්ටන් තැන්න පුරා තැනින් තැන මතුව එන සුදු පැහැති මීදුම් සළුව වේදිකාවක සුදු පැහැති කඩතිරයක් මෙන් මෙතෙක් නෙත් පැහැර ගත් මනහර දසුන් වසාලයි. එහෙත් තවත් තැනකින් මීදුම් සළුව හැකිළී යත් ම ඒ දෙසින් පෙනෙන පරිසරය වඩාත් චමත්කාර ජනක වේ. ඈතින් දිස් වන, ගුවන් ගැබ සිඹින කඳු හිස් නිල් පැහැ ගත් විචිත්‍රවත් දසුනකි.

තුරු හිස් මත දැකුම්කලු කුරුල්ලෝ මියුරු හඬ නගති. තුරුහිස් මතින් අපූරු සිවුරුහන් හඬක් නගන්නේ ලංකාවට ම ආවේණික වූ '**මල් අවිච්චියන්**' රැන යි. **ගොමරිටා**, **හම්බු කුරුල්ලා**, **මහ නීල ගොයා**, **ලංකා මල් කුරුල්ලා**, **නිල් ඇසි මාරාවා**, **වලිකුකුළා** ආදි පක්ෂීහු මේ පරිසරය විසිතුරු කරති. ඝන ලොම් තට්ටුවකින් අලංකාර වූ වානරයෝ තුරු මත හිඳ බුකූ! බුකූ! හඬ නගති. එවැනි ම ඝන ලොම් තට්ටුවකින් වැසී ගිය ගෝණ රංචුව හෝර්ටන් තැන්නේ විසිතුරු තවත් වර්ධනය කරති.

මේ සුන්දර හෝර්ටන් තැන්නේ තවත් සුවිශේෂ අංගයක් වෙයි. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රවේශ කවුළුවේ සිට කිලෝමීටර තුනකට ඔබ්බෙන් පිහිටි මෙතැන 'ලෝකාන්තය' නම් වෙයි. ලෝකාන්තය දවසේ පැය විසිහතරෙන් වැඩි ම කාලයක් මීදුමෙන් වැසී යයි. එබඳු අවස්ථාවක සුදු පැහැති මීදුම් පටල අනන්ත අවකාශයක් පුරා පැතිර ඇති ආකාරයක් හිතට දනවයි. ගැඹුරු අගාධයක හිස මත සිට ලෝකාන්තය නැරඹිය යුත්තේ ඒ දෙස පරෙස්සමෙන් එබී බැලීමෙනි. එවිට එය නරඹන බොහෝ දෙනා තුළ ජීවිතයේ ගුප්ත බවක්, ඒ සමග ම සෞන්දර්යයක් ඉස්මතු වනු නො අනුමාන ය. හෝර්ටන් තැන්නේ අක්කර දහස් ගණනක් පුරා පැතිර තිබෙන සුන්දර තැනිතලාව ලෝකාන්ත සීමාවෙන් එක්වර ම අවසන් වෙයි. එය අපූර්ව දර්ශනයකි. ඉතා පැහැදිලි කාලගුණයක් ඇති දිනයක දී නම් මෙහි සිට නරඹන්නකුට ඈත බළංගොඩ ප්‍රදේශයේ සලකුණු ඉතා කුඩාවට දැක ගත හැකි වේ.

සුදෝ සුදු පෙණ කැටි දස දහස් ගණනාවක් මවා පාමින් ඇද හැලෙන ක්ෂීරධාරාවක් වැනි 'බේකර්ස් ඇල්ල' හෝර්ටන් තැන්නේ තවත් විචිත්‍රවත් ස්ථානයකි. සොබා සිරිය විඳ ගැනීමට රිසි බොහෝ රසවත්තු හෝර්ටන්

තැන්නේ පිහිටි බේකර්ස් දිය ඇල්ල නැරඹීමට ද අමතක නො කරති. හෝර්ටන් තැන්න ජාතික උද්‍යානය වර්ග කිලෝමීටර් 31.5ක ප්‍රමාණයකින් යුක්ත වන බැවින් ඒ හැම සිරියක් ම නැරඹීමට දින කිහිපයක් ගත කළ යුතු වේ.

අපමණ සුන්දරත්වයක් හා පාරිසරික විවිධත්වයක් කැටි කර ගත් හෝර්ටන් තැන්න, දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් කැඳවන පාරාදීසයකි. විවිධ ශාක, සතුන් හා ජල තටාකවලින් සමන්විත වටපිටාව ගතට මෙන් ම සිතට ද සුවදායක ය. ලංකාවේ අගය වර්ධනය කරන මේ බිම ආරක්ෂා කර ගැනීම අප සැමගේ යුතුකමකි.

ඉහත ඔබ කියවූයේ **'සුන්දර හෝර්ටන් තැන්න'** යන මාතෘකාව යටතේ ලියූ රචනයකි. එය කිසි යම් රටාවකට අනුව ලියන ලද්දකි. එසේ 'යමක් රටාවකට අනුව ලියා ඉදිරිපත් කිරීම රචනය නම් වේ.' මේ අනුව කිසි යම් සැලසුම් ක්‍රමයකට අනුව ලිවිය යුතු ප්‍රබන්ධය රචනය වශයෙන් අපට හැඳින ගත හැකි ය. සුදුසු පද සුදුසු තැනට යොදා වාක්‍ය ගැළපීම මෙහි ලා අපේක්ෂා කෙරේ. වාක්‍ය මෙන් ම කරුණු ද ඉදිරිපත් කළ යුතු වන්නේ ක්‍රමවත් පිළිවෙළකට ය.

වාක්‍ය රචනය කිසි යම් රටාවකට අනුකූලව ලිවීම සඳහා පළමුව ආකෘතියක් පිළියෙල කර ගැනීම සුදුසු ය. මේ සඳහා අපට මෙබඳු සරල ආකෘතියක් අනුගමනය කළ හැකි ය.

1. **ප්‍රවේශය හෙවත් ආරම්භය**
2. **මාතෘකානුකූල විෂය කරුණු**
3. **සමාලෝචනය හෙවත් අවසානය** යනුවෙනි.

කරුණු සංවිධානය කර ගනිමින් මාතෘකානුකූල රචනයක් ලිවීම සඳහා ඉහත ආකෘතිය අනුගමනය කිරීම ඔබට ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

රචනයක සැකිල්ල

මාතෘකානුකූලව රචනයක් ලිවිය යුත්තේ ඊට අදාළ කරුණු මැනවින් සංවිධානය කර ගැනීමෙනි. නැතහොත් කරුණු පෙළගස්වා ගැනීමෙනි. රචනයක් ලිවීමේ දී ඒ සඳහා අපට විවිධ තොරතුරු හා අත්දැකීම් පාදක කර ගැනීමට සිදු වෙයි. ඒ කරුණු සියල්ලක් ම ලියා ඉදිරිපත් කිරීම සාර්ථක රචනයක ලක්ෂණයක් නො වේ.

මෙහි මුලින් ඉදිරිපත් කර ඇති රචනය සඳහා විවිධ ඉසව් ඔස්සේ විවිධ තොරතුරු ඇතත් මෙහි ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ වාක්‍ය රචනයක් වශයෙන් ඉදිරිපත් කළ යුතු අත්‍යවශ්‍ය ම කරුණු කිහිපයක් පමණකි. එම කරුණු,

1. ප්‍රවේශය
2. විෂය කරුණු
3. අවසානය යන පියවර අනුව ඉදිරිපත් කර තිබේ.

මේ යටතේ වාක්‍ය රචනය ලිවීම සඳහා සකස් කර ගන්නා දළ සටහන රචනා සැකිල්ල යනුවෙන් හැඳින ගත හැකි ය. මුලින් ඉදිරිපත් කර තිබූ "සුන්දර හෝර්ටන් තැන්න" යන වාක්‍ය රචනයේ සැකිල්ල මෙසේ ය.

1. හෝර්ටන් තැන්නඃ හැඳින්වීම හා පිහිටීම
2. ශාක විවිධත්වය
3. හෝර්ටන් තැන්නේ ජල මූලාශ්‍රය හා ඒ ආශ්‍රිත ශාක
4. මීදුම පැතිර යෑම
5. හෝර්ටන් තැන්නට ආවේණික පක්ෂීන් හා සිවුපා සතුන්
6. ලෝකාන්තය හා බේකර්ස් දිය ඇල්ල
7. අවසානය වශයෙනි.

මේ අනුව වාක්‍ය රචනය සඳහා සැකිලි පිළියෙල කර ගැනීමේ නිපුණතාව සංවර්ධනය කර ගැනීමට පහත ඉදිරිපත් කර ඇති රචනා සැකිලි කිහිපය ද අධ්‍යයනය කරන්න.

වැසි දිනයක්

වර්ෂාවට පෙර පරිසරයේ ඇති වූ වෙනස
වැසි පොද වැටීම ආරම්භ වූ ආකාරය හා පරිසරයේ ඇති වූ තත්ත්වය
ක්‍රමයෙන් මහා වර්ෂාවක් බවට පත් වූ ආකාරය
වර්ෂාව නිසා පරිසරයේ ඇති වූ වෙනස්කම්
අවසානය

පොදු දේපල සුරකිමු

පොදු දේපළ යනු කුමක්ද?
පොදු දේපළ රැක ගැනීම පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට සිදු වූයේ ඇයි?
පාසල පොදු දේපළකි. එය රැක ගත යුතු ආකාරය
රෝහල රැකගත යුතු ආකාරය
ගමනාගමනය සලසන රථවාහන ආරක්ෂා කළ යුතු පිළිවෙළ
පොදු දේපළ රැක ගැනීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග
මහජනයාගේ යුතුකම
අවසානය

වැඩිහිටියන් රැක බලා ගනිමු

වැඩිහිටියන් යනු කවුරුන් ද?
වැඩිහිටියන් රැක බලා ගැනීම පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමට සිදු වීම
වැඩිහිටියන්ගේ අගය, ඔවුන් සමාජයට සම්පතක් වන බව
වැඩිහිටියන් රැක බලා ගැනීම උදෙසා නිවස තුළ සිදු කළ යුතු කාර්යයන්
රජය ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග
සමාලෝචනය

මේ පිළිවෙළ අනිවාර්ය අංගයක් නො වූවත් මාතෘකානුකූල රචනයක

1. ආරම්භය
2. කරුණු
3. අවසානය ඉස්මතු වන අයුරින් සැකිල්ලක් පිළියෙල කර ගැනීම සාර්ථක රචනයක් ලිවීම සඳහා උපකාරී වේ. මෙසේ මනා පරිචයක් ලබා ගත් පසු දක්ෂ රචකයාට තම සිතෙන් නිර්මාණය කර ගත් සැකිල්ල අනුව සාර්ථක අයුරින් රචනය ලියා ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. පුවත්පතක සඟරාවක පළ වන ලිපිය එවැන්නකි. එබඳු ලිපියක් දෙකක් කියවා බලා ඒවායේ සැකිලි පිළිබඳව ද කරුණු සාකච්ඡා කරන්න. දක්ෂ ලේඛකයා රචනයක සැකිල්ල පිළියෙල කර ගන්නේ තමාගේ සිතෙහි ය.

නිර්මාණාත්මකව වාක්‍ය රචනය ලිවීම ද වැදගත් ය. ඒ සඳහා වාර්තාමය බස්වහරක් වෙනුවට හැම අවස්ථාවක ම අලංකාරවත් බස්වහරක් යොදා ගැනීමට උත්සුක වන්න. ''සිංහල අවුරුද්ද'' ගැන ලිවීමේ දී ඔබට මෙබඳු වැකි ලිවිය හැකි ය.

“එරබදු තුරු මලින් හැඩ වේ. කොහා එය අපූරු ගීතයකට නගයි. ජම්බු ගස රත් පැහැ ගනී. අඹ, පේර ගස්වලට එල නො ඉදවා ම බැරි ය. වෙනත් තැනක ඉදුණු රඹකැන් ය. ගෙමිදුල අමුතු වෙනසකි. නිවසේ බිත්ති නව පාට ගෙන තිබේ. බඩුමුට්ටු ද අලුත් වෙලා ය. කොලුකුරුට්ටෝ කිරි කවඩි අතට ගනිති. දුර බැහැර සිට දූ දරුවෝ බර පොදි රැගෙන ගමට පැමිණෙති. ලොකු සූදානමකි.”

ඉහත නිදසුන මෙන් ඔබ ද වාක්‍ය රචනය නිර්මාණාත්මකව ලිවීමට හුරු වන්න. නිර්මාණාත්මක ලේඛනයේ දී හැකි තාක් කෙටි වැකි ඉදිරිපත් කිරීම සුදුසු ය. කෙටි වැකි ලිවීමට පෙලඹීමෙන් නිවැරදි ලිඛිත භාෂාවක් ඔබට ඉදිරිපත් කළ හැකි වෙයි. වාක්‍ය රචනයේ නිවැරදි භාෂාව පිළිබඳ පන්ති කාමරයේ දී කරුණු තවදුරටත් හදාරන්න. එසේ ම වාක්‍ය රචනය ඡේද වශයෙන් ද ඉදිරිපත් කළ යුතු වෙයි. ඡේද තුළ ඇතුළත් වාක්‍ය ලිවීමේ දී නිවැරදි විරාම ලකුණු යෙදිය යුතු ද වෙයි. වාක්‍ය රචනය සඳහා හැකි තරම් පැහැදිලි අත් අකුරු ඉදිරිපත් කිරීමට උත්සුක වන්න. ඒ සියල්ල මෙන් ම ප්‍රමාණවත් වචන සංඛ්‍යාවක් ලිවීමේ නිපුණතාව ද ළඟා කර ගැනීම වැදගත් වේ.

ලිඛිත අභ්‍යාස

1. **මේ කොටස අධ්‍යයනය කරන්න.**
   "මාගේ නෙත් ඉබේ මිදුලට දිවී ය. ආලෝකයක් ගත් මිදුල මා එහි කැඳවී ය. දැන් මාගේ දෙපා මිදුල මැද ය. අපූරු පරිසරයකි. සඳ පායා රැස් මිහිතලය මතට ගලයි. සියොත් කැල ගුවන් ගැබ ඔබ මොබ සරති. සුවඳ විහිදුවමින් අවටින් පිපී එන කුසුම් ය. ගත සිත නළවන සිසිල් සුළඟ ගලා ගෙන එයි."
   ඉහත ඡේදයට විශේෂණ පද හා අලංකාර යෙදුම් එක් කර තවත් නිර්මාණාත්මකව ලියන්න.

2. **මේ ඡේදය කෙටි වැකිවලින් ඉදිරිපත් කරන්න.**
   ගමේ ගෙවිලියන් සමූහ වශයෙන් කුඹුරු යායට ගොස් තම තමන්ගේ කුඹුරුවලට බැස කවි කියමින් වැඩී ගෙන එන ගොයමේ වල් පැළ ගලවමින් පාලු තැන්වල ගොයම් පැළ සිටුවීම මනහර දර්ශනයකි.

3. 'පියකරු උදය', 'සඳපහන් රැය', 'කඳුකර අසිරිය' මෙයින් ඔබ වඩාත් කැමති මාතෘකාව යටතේ කෙටි වැකි යොදමින් නිර්මාණාත්මක ඡේද කිහිපයක් ලියන්න.

4. **පහත ඉදිරිපත් කර ඇති එක් එක් මාතෘකා සඳහා රචනා සැකිල්ල බැගින් ලියන්න.**
   i. පුරාවස්තු රැක ගනිමු
   ii. සිය රට දේ සිරි සැප දේ
   iii. මම ගංවතුරකට මැදි වීමි
   iv. අධ්‍යාපනය සාර්ථක ජීවිතයකට මං සලසයි

5. **පහත සඳහන් මාතෘකා අතුරින් ඔබ කැමති මාතෘකාවක් යටතේ රචනා සැකිල්ල පිළියෙල කර ඒ යටතේ වචන දෙසීයක පමණ වාක්‍ය රචනයක් ලියන්න.**
   i. දෙමවුපියන්ගේ අගය
   ii. වන අසිරිය රැක ගනිමු
   iii. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයේ අගය
   iv. අපෙන් පාසලට ඉටු විය යුතු යුතුකම්
   v. ගැමි දිවියේ මිහිර